

ФОРМУВАННЯ ЗАХИСНИХ ПОКРИТТІВ НА МАГНІЄВИХ СПЛАВАХ МЕТОДОМ МІКРОДУГОВОГО ОКСИДУВАННЯ

Д.О. Іончиков¹, О.В. Субботін², В.В. Білозеров³, В.В. Субботіна⁴, І.М. Колупаєв⁵

¹ магістрант кафедри «Матеріалознавство», НТУ «ХПІ», Харків, Україна

² Аспірант кафедри «Матеріалознавство», НТУ «ХПІ», Харків, Україна

³ професор кафедри «Матеріалознавство», канд. техн. наук, НТУ «ХПІ», Харків, Україна

⁴ професор кафедри «Матеріалознавство», док. техн. наук, НТУ «ХПІ», Харків, Україна subbotina.valeri@gmail.com

⁵ доцент кафедри «Матеріалознавство», НТУ «ХПІ», Харків, Україна

Магнієві сплави знаходять все більше поширення в народному господарстві в якості конструкційного матеріалу. Застосування їх обумовлено високою міцністю ($\sigma_b = 25-30$ кг/мм²), гарною оброблюваністю різанням і, особливо, малою питомою вагою ($\rho = 1,7$ г/см³). Магнієві сплави мають також важливу здатність гасити енергію удару та вібраційних коливань. Головною проблемою, що суттєво обмежує поширене використання сплавів на основі магнію, є їх висока хімічна активність і, як наслідок, низький опір корозійному руйнуванню. Проблема вирішується формуванням на поверхні сплавів захисних покриттів методом мікродугового оксидування

Метою даної роботи є вивчення закономірностей формування МДО-покриттів, пошук ефективних складів електролітів і режимів електролізу для формування покриттів з високими захисними властивостями на Mg-сплавах.

МДО-обробка проводилася в анодно-катодного режимі на установці з джерелом живлення конденсаторного типу в лужному електроліті з додаванням неорганічних сполук. Тривалість обробки - до 120 хвилин при щільності струму 10 - 40 А/дм². Стабільно процес МДО в режимі мікродугових розрядів реалізується в багатокомпонентних електролітах. На товщину покриття впливає тривалість обробки та щільність струму. Дослідження фазового складу покриття оцінювалось по дифрактограмі, яка була отримана на рентгенівському дифрактометрі ДРОН-3 у випромінюванні $K\alpha$ -Cu. Встановлено, що основними фазами є MgO, MgAl₂O₄, Mg₂SiO₄, Mg₃(PO₄)₂, наявність яких в покритті визначається складом електроліту і параметрами електролізу. Твердість покриттів складає 2000-6000 МПа, що в 3-10 разів вище твердості основи (HV = 600 МПа). Зі збільшенням вмісту шпінелі MgAl₂O₄ твердість збільшується. Дослідження на адгезію показали, що мікродугова обробка забезпечує високу адгезію покриття з основою. Випробування на корозію показали, що захисні властивості покриття залежать від його фазового складу. Наявність в покритті шпінелі MgAl₂O₄ поряд з MgO збільшує захисні властивості покриття. Для підвищення антикорозійних властивостей МДО-покриттів на магнієвих сплавах необхідно збільшувати змісту шпінелі в покритті, що досягається введення в електроліт неорганічних добавок, що містять алюміній.

Встановлено, що для підвищення захисних властивостей покриття, МДО-обробку магнієвих сплавів необхідно проводити у багатокомпонентних електролітах, що містять розчини лугу (NaOH), алюмінату натрію (NaAlO₂), гексаметафосфату натрію (Na₅P₃O₁₀). Використання таких електролітів дозволяє стабільно проходити процесу МДО у режимі мікродугових розрядів.

Таким чином, МДО-технологія може бути успішно використана для підвищення корозійної стійкості і твердості поверхні магнієвих сплавів.